

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ

Στις 30 Ιανουαρίου η Εκκλησία μας γιορτάζει τους τρεις Ιεράρχες, τους προστάτες των Γραμμάτων. **Βασίλειο τον Μέγα, Γρηγόριο τον Θεολόγο και Ιωάννη τον Χρυσόστομο.** Η προσφορά των τριών Ιεραρχών στην ανθρωπότητα είναι μοναδική. Θεμελίωσαν την Ορθοδοξία, γι αυτό και τους λέμε **Πατέρες**. Μορφώθηκαν ελληνικά και δίδαξαν ελληνικά. Οι μεγάλοι σοφοί της εποχής μας αντλούν από την ανεξάντλητη σοφία τους. Είχαν χαρίσματα και πήραν φροντισμένη αγωγή απ' τα σπίτσια τους και κυρίως από τις μητέρες τους, την **Εμμέλεια**, τη **Νόνα** και την **Ανθούσα**. Όμως με τη δική τους επιμέλεια, τον κόπο και την προσπάθεια έγιναν μεγάλοι.

Το 1842 το Πανεπιστήμιο Αθηνών καθιέρωσε για όλη την ελεύθερη Ελλάδα την εορτή των Τριών Ιεραρχών, ως ημέρα αφιερωμένη στην Παιδεία και στα Γράμματα. Από τότε ως σήμερα, οι Τρεις Ιεράρχες θεωρούνται προστάτες των μαθητών, των φοιτητών και γενικά όσων σπουδάζουν.

Βασίλειος ο Μέγας

Ο Μέγας Βασίλειος γεννήθηκε στη Νεοκαισάρεια του Πόντου το 330 μ.Χ.. Μεγάλωσε και ανατράφηκε μέσα σε χριστιανικό περιβάλλον, κάτω από τη φροντίδα της μητέρας του, Εμμέλειας. Όταν οι περίφημες σχολές της Καισάρειας δεν είχαν να του προσφέρουν τίποτα περισσότερο, ο Βασίλειος έφτασε στην ξακουστή Αθήνα. Θεωρούσε πολύ σημαντική τη μελέτη των κλασικών συγγραφέων και της ελληνικής φιλοσοφίας. Σπούδασε ιατρική, ρητορική, αστρονομία, γεωμετρία, θεολογία. Περισσότερο όμως προόδευσε στην αρετή και τη χριστιανική ζωή. Η συμβολή του στην ανάπτυξη των γραμμάτων και της φιλανθρωπίας τον κατέστησαν μια από τις μεγαλύτερες μορφές της Χριστιανικής παράδοσης. Έγινε αρχιεπίσκοπος Καισαρείας, που έμεινε στην ιστορία ως Μέγας και ως Επίσκοπος της αγάπης, με την ίδρυση και λειτουργία της περίφημης **Βασιλειάδας**, ενός συγκροτήματος φιλανθρωπικών ιδρυμάτων για τη φροντίδα των ξένων, την ιατρική περίθαλψη των φτωχών άρρωστων και την επαγγελματική κατάρτιση των ανειδίκευτων. Στο έργο αυτό της φιλανθρωπίας αφιέρωσε όλα του τα πλούτη και όλη του τη ζωή, μέχρι την κοίμησή του το 350.

Γρηγόριος ο Θεολόγος

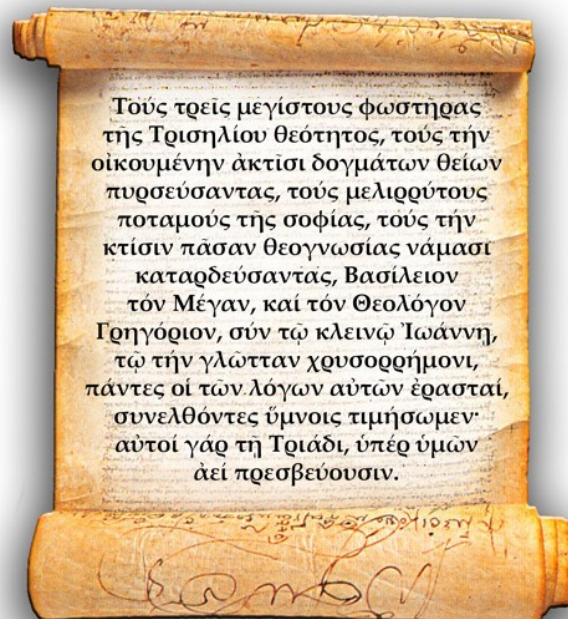
Ο Γρηγόριος γεννήθηκε στο χωριό Αριανζό, κοντά στη Ναζιανζό της Καππαδοκίας. Σπούδασε ρητορική και φιλοσοφία στη Ναζιανζό, στην Καισάρεια, στην Αλεξάνδρεια και στην Αθήνα. Στην Αθήνα συναντήθηκε και έγινε φίλος με το Βασίλειο. Τότε ο Γρηγόριος, γνώρισε και τον λίγο νεότερό του (μετέπειτα αυτοκράτορα) Ιουλιανό. Το

361, επέστρεψε στη Ναζιανζό όπου για μικρό χρονικό διάστημα δικηγόρησε και δίδαξε ρητορική. Ως επίσκοπος της Ναζιανζού και ως Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως πολέμησε με ευγλωττία και γενναιότητα όλες τις αιρέσεις και κράτησε την πίστη ανέθευτη. Για την προσφορά του στην ορθοδοξία ονομάστηκε «**Θεολόγος**» και είναι ο δεύτερος που παίρνει αυτόν τον «τίτλο» μετά τον ευαγγελιστή Ιωάννη. Λιγότερο γνωστό, αλλά αξιόλογο, είναι το ποιητικό του έργο, που σήμερα πολλοί το μελετούν και το θαυμάζουν

Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος γεννήθηκε λίγο αργότερα, γύρω στο 350, στην Αντιόχεια της Συρίας. Ο ξακουστός δάσκαλος Λιβάνιος τον προόριζε για διάδοχό του στην Αντιόχεια. Όμως ο Ιωάννης προτίμησε να αφιερωθεί στον Θεό. Έγινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Σε κάθε ομιλία του μαζευόταν πλήθος πολύ. Θεωρείται πως η γλώσσα του «έσταζε μέλι» καθώς υπήρξε ο πιο χαρισματικός ρήτορας της εποχής του. Έτσι πήρε το όνομα **Χρυσόστομος**. Διετέλεσε Πατριάρχης Κ/Πόλεως και αφιέρωσε τη ζωή του στην ανάπτυξη της φιλανθρωπίας. Μάλιστα τα ημερήσια συσσίτια που οργάνωσε έτρεφαν 7.000 ανθρώπους! Στη ζωή του υπήρξε υπόδειγμα ασκητή ενώ δεν παρέλειπε να καταδικάζει εκείνους τους ιερείς που πλούτιζαν από την ιδιότητά τους. Ήταν τέτοια η σκληρή κριτική που ασκούσε και στους Αυτοκράτορες, που τελικά η αυλή τον κυνήγησε και τον εξόρισε τρεις φορές. Την τρίτη φορά πέθανε από τις κακουχίες, δοξολογώντας τον Θεό.

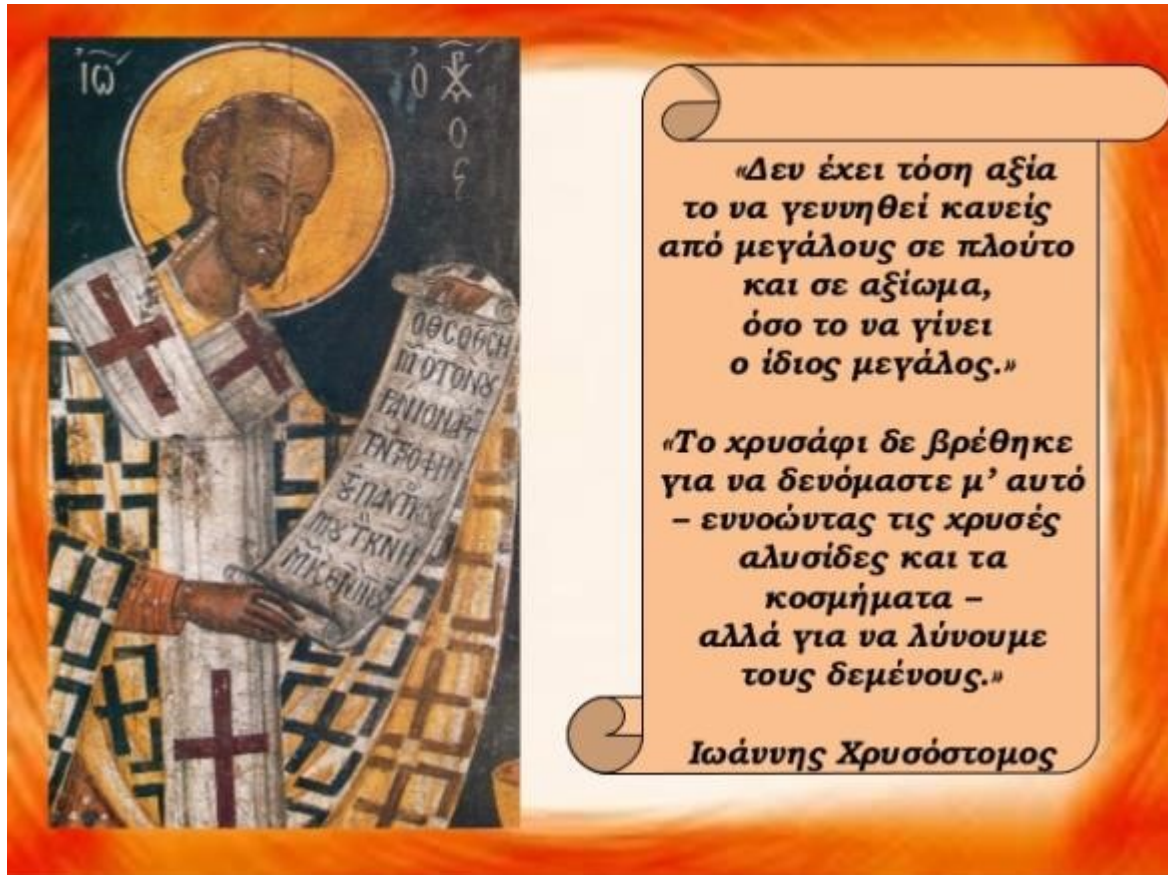
ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Απόδοση απολυτίκιου: Όλοι όσοι θαυμάζουμε τη σοφία των τριών μεγάλων φωτεινών αστέρων της τρισυπόστατης θεότητας, δηλαδή τον Μέγα Βασίλειο, τον Γρηγόριο τον θεολόγο και τον ξακουστό Ιωάννη, που τα λόγια του ήταν χρυσάφι, ας τους τιμήσουμε με ύμνους γιατί αυτοί φώτισαν την οικουμένη με θείες διδασκαλίες και μεσολαβούν και παρακαλούν πάντοτε το Θεό για μας.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΣΤΟΥΣ ΠΑΤΕΡΕΣ

Οι Τρεις Ιεράρχες πιστεύουν πως τα συμφέροντα των ισχυρών ευθύνονται για την πείνα και την εξαθλίωση. Διδάσκουν ότι η κοινωνική ευαισθησία δεν έχει όρια θρησκευτικά ή φυλετικά και αγγίζει τα όρια της θυσίας.

«Δε φρίττεις, άνθρωπε, δεν κοκκινίζεις από ντροπή, όταν χαρακτηρίζεις επιτιθέμενον αυτόν που παλεύει για το ψωμί του; Αυτός αν και φέρεται επιθετικά, ωστόσο δικαιούται τη συμπάθειά μας, γιατί τόσο πολύ πιέζεται από την πείνα, ώστε αναγκάζεται να φορέσει το προσωπίδιο της επιθετικότητας... Και πρέπει να σου πω ακόμα πως αυτός που επιτίθεται στην πραγματικότητα είσαι συ, γιατί αν και έρχεσαι τακτικά στην Εκκλησία και ακούς τα κηρύγματά μου, στην αγορά εν τούτοις προτιμάς και το χρυσάφι και τις επιθυμίες και τις ανθρώπινες φιλίες σου, παρά τις δικές μου προτροπές»

Ιωάννης Χρυσόστομος

«Εσύ δεν είσαι πλεονέκτης; Δεν είσαι κλέφτης, αφού κρατάς για δικά σου όσα πήρες για να τα διαχειρίζεσαι σαν οικονόμος;... Το ψωμί που κατέχεις είναι του πεινασμένου, το ρούχο που φυλάγεις στις αποθήκες σου είναι του ξυπόλυτου, τα χρήματα που έχεις παραχωμένα στη γη

είναι του στερημένου. Ωστε τόσους αδικείς, όσους μπορούσες να βοηθήσεις».

Μέγας Βασίλειος

«Η φτώχεια και ο πλούτος ελευθερία και η δουλεία, η και όλα τα παρόμοια, ενέσκυψαν στο ανθρώπινο γένος κατόπιν, σαν άλλες κοινές αρρώστιες... Εσύ όμως να βλέπεις την πρώτη ισότητα και όχι την κατοπινή διαίρεση. Όχι το νόμο του ισχυρού, αλλά το νόμου του Κτίστη».

Γρηγόριος Θεολόγος

«Αν όλοι αγαπούσαν και αγαπιόντουσαν, κανείς δε θα μπορούσε να αδικήσει κανέναν, αλλά και φόνοι και μάχες και πόλεμοι και επαναστάσεις και πλεονεξίες και όλα γενικώς τα κακά θα αφανίζονταν, και το όνομα της κακίας θα ήταν άγνωστο».

«Είναι ολέθριο το πάθος της πλεονεξίας και δεν είναι, δεν είναι δυνατό να πλουτίσει κανείς χωρίς να αδικεί».

Ιωάννης Χρυσόστομος

ΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ ΚΑΙ Η ΣΥΖΥΓΙΚΗ ΑΓΑΠΗ

Σε μια εποχή που η γυναίκα βρισκόταν στο περιθώριο, οι Πατέρες αναλαμβάνουν την υπεράσπισή της και αγωνίζονται σθεναρά να της δώσουν τη θέση που της αρμόζει.

Η γυναίκα και ο άντρας δεν είναι δύο άνθρωποι, αλλά ένας άνθρωπος.

Ιωάννης Χρυσόστομος (PG 62,387)

Συμβουλές, πώς ο σύζυγος να συμπεριφέρεται στη σύζυγο του

Λόγια αγάπης να της λες:... Εγώ από όλα, τη δική σου αγάπη προτιμώ και τίποτε δεν μου είναι τόσο βασανιστικό ή δυσάρεστο, όσο το να βρεθώ κάποτε σε διάσταση μαζί σου. Κι αν όλα χρειασθεί να τα χάσω, ...κι αν στους έσχατους βρεθώ κινδύνους, οτιδήποτε κι αν πάθω, όλα μου είναι ανεκτά κι υποφερτά, όσο εσύ μου είσαι καλά. Και τα παιδιά, τότε μου είναι περιπόθητα, εφ' όσον εσύ μας συμπαθείς... Ίσως κάποτε σου πει: Ποτέ ως τώρα δεν ξόδεψα από τα δικά σου, έχω ακόμη τα δικά μου, που μου 'δωσαν οι γονείς μου. Τότε πες της: Τι λες καλή μου; Έχεις ακόμη τα δικά σου; Ποια λέξη μπορεί να 'ναι χειρότερη από αυτή; Σώμα δεν έχεις πια δικό σου κι έχεις χρήματα; Δεν είμαστε δύο σώματα μετά το γάμο, αλλά γίναμε ένα. Λεν έχουμε δυο περιουσίες, αλλά μία...

Όλα δικά σου είναι, κι εγώ δικός σου είμαι, κορίτσι μου. Αυτό με συμβουλεύει ο Παύλος λέγοντας ότι ο άνδρας δεν εξουσιάζει το σώμα του, αλλά η γυναίκα. Κι αν δεν έχω εγώ εξουσία στο σώμα μου, αλλά εσύ, πόσο μάλλον δικά σου είναι τα χρήματα... Ποτέ να μην της μιλάς με πεζό τρόπο, αλλά με φιλοφροσύνη, με τιμή, με αγάπη πολλή. Να την τιμάς, και δε θα βρεθεί στην ανάγκη να ζητήσει την τιμή από άλλους... Να την προτιμάς από όλους για όλα, για την ομορφιά, για τη σωφροσύνη της, και να την εγκωμιάζεις. Να κάνεις φανερό ότι σ' αρέσει η συντροφιά της κι ότι προτιμάς να μένεις στο σπίτι για να 'σαι μαζί της από το να βγαίνεις στην αγορά. Από όλους τους φίλους να την προτιμάς, και από τα παιδιά που σου χάρισε, κι αυτά εξαιτίας της να τα αγαπάς.

Ιωάννης Χρυσόστομος

Για ποιο λόγο δηλαδή τιμωρούν τη γυναίκα, ενώ συγχωρούν τον άντρα; Ενώ όταν η γυναίκα προσβάλλει το κρεβάτι του άντρα της διαπράττει μοιχεία και από το νόμο τιμωρείται γι' αυτό βαριά, γιατί δεν τιμωρείται και ο άντρας όταν πηγαίνει με άλλες γυναίκες; Αυτήν την νομοθεσία δεν την αποδέχομαι και καταδικάζω αυτή την κατάσταση. **«Άντρες ήσαν οι νομοθετούντες και κατά των γυναικών η νομοθεσία»**, επειδή και τα παιδιά τα έβαλαν κάτω από την εξουσία του πατέρα και δεν μερίμνησαν καθόλου για το ασθενέστερο φύλο.

Γρηγόριος Θεολόγος